

Concept

**Proces-verbaal van een centraal stembureau  
voor de verkiezingen van de Provinciale Staten met 1  
kieskring, gemeenteraad en algemeen bestuur**

| Versie 1.5, 20 november 2024

Voorheen: model P 22-2

# <gebiedsaanduiding>

## Centraal Stembureau

<verkiezing> <datum>

### Verslag, uitslag en zetelverdeling

---

#### Details van het centraal stembureau

<plaats> <tijdstip aanvang zitting>

#### Proces-verbaal

Het centraal stembureau maakt bij een verkiezing een verslag van de controlewerkzaamheden, de uitslag en de zetelverdeling. Dit heet een proces-verbaal.

#### Inhoudsopgave

- Deel 1 – **Verslag van de zitting**
- Deel 2 – **Uitslag en zetelverdeling**
- Deel 3 – **Ondertekening** door de leden van het centraal stembureau
  
- Bijlage 1: Stemmen per lijst en per kandidaat
- Bijlage 2: Meldingen van belangstellenden
- Bijlage 3: Verslag van de controlewerkzaamheden
- Bijlage 4: Bezwaren van belangstellenden tijdens de zitting
- Bijlage 5: Bijzonderheden

# Deel 1 – Verslag van de zitting

## 1.1 Presentielijst

| Aanwezige leden van het centraal stembureau

De volgende rollen zijn mogelijk: voorzitter, plaatsvervangend voorzitter of lid.

Voorletters	Achternaam	Rol

## 1.2 Verslag van controlewerkzaamheden

Zijn er controlewerkzaamheden uitgevoerd vanwege telverschillen of andere mogelijke fouten?

Nee

Ja → Zie bijlage 2

## 1.3 Bezwaren

Tijdens de zitting zijn:

Geen bezwaren ingebracht

Bezwaren ingebracht. Deze staan in bijlage 3 bij dit proces-verbaal. De eventuele reactie van het centraal stembureau staat daar ook bij.

## Deel 2 – Uitslag en zetelverdeling

### 2.1 Aantal kiesgerechtigden

<berekend>	Z	Kiesgerechtigden
------------	---	------------------

### 2.2 Toegelaten kiezers

Tel het aantal geldige stempassen, volmachtbewijzen en kiezerspassen

<berekend>	A	Stempassen
<berekend>	B	Volmachtbewijzen (schriftelijk of via ingevulde stempas of kiezerspas)
<berekend>	C	Kiezerspassen
<hr/>		
+ tel op		
<berekend>	D	Totaal toegelaten kiezers (A+B+C)

## 2.3 Uitgebrachte stemmen

Lijst	Stemmen
1 <lijstnaam>	
2 <lijstnaam>	
3 <lijstnaam>	
4 <lijstnaam>	
5 <lijstnaam>	
6 <lijstnaam>	
7 <lijstnaam>	
8 <lijstnaam>	
9 <lijstnaam>	
10 <lijstnaam>	
11 <lijstnaam>	
12 <lijstnaam>	
13 <lijstnaam>	
14 <lijstnaam>	
15 <lijstnaam>	
16 <lijstnaam>	
17 <lijstnaam>	
18 <lijstnaam>	
19 <lijstnaam>	
20 <lijstnaam>	
21 <lijstnaam>	
22 <lijstnaam>	
23 <lijstnaam>	
24 <lijstnaam>	
<b>Stemmen op kandidaten</b>	
Blanco stemmen	
Ongeldige stemmen	
<b>Totaal uitgebrachte stemmen</b>	

## 2.4 Verschillen tussen aantal kiezers en uitgebrachte stemmen

**2.4.1** Is het aantal uitgebrachte stemmen en het aantal toegelaten kiezers gelijk?

Ja → Ga door naar 2.5

Nee, er zijn verschillen

**2.4.2** In de stembureaus zijn **méér** uitgebrachte stemmen dan toegelaten kiezers geteld.

<berekend> Totaal aantal méér getelde stemmen

**2.4.3** In de stembureaus zijn **minder** uitgebrachte stemmen dan toegelaten kiezers geteld.

<berekend> Totaal aantal minder getelde stemmen

## 2.5 Kiesdeler

Met de kiesdeler wordt de zetelverdeling bepaald. De kiesdeler is het aantal stemmen dat nodig is voor een zetel. De kiesdeler is het totaal aantal uitgebrachte stemmen op een kandidaat gedeeld door het aantal te verdelen zetels.

Geldige stemmen op kandidaten	Aantal zetels	Kiesdeler
<berekend>	÷ <berekend>	= <berekend>

## 2.6 Aantal volle zetels per lijst

Hieronder is berekend hoe vaak elke lijst qua stemmenaantal de kiesdeler heeft gehaald. Het resultaat van deze deling geeft het aantal volle zetels dat per lijst is behaald.

Lijst	Aantal stemmen	÷ Kiesdeler	Volle zetels
1 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
2 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
3 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
4 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
5 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
6 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
7 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
8 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
9 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
10 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
11 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
12 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
13 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
14 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
15 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
16 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
17 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
18 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
19 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
20 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
21 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
22 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
23 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
24 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
<b>Totaal</b>	<b>&lt;totaal stemmen&gt;</b>		<b>&lt;totaal volle zetels&gt;</b>



## 2.7 Restzetels

### 2.7.1 Berekening aantal restzetels

Na toewijzing van de volle zetels blijft een aantal te verdelen zetels over. Dit zijn de restzetels.

<berekend>	Totaal aantal te verdelen zetels
<berekend>	Toegewezen volle zetels
- Verschil	
<berekend>	<b>Aantal restzetels</b>

### 2.7.2 Verdeling van de restzetels <variant: grootste gemiddelden (19 of meer zetels)>

- Eerst wordt voor alle partijen berekend hoeveel stemmen per zetel op een bepaalde partij zouden zijn uitgebracht als die partij één zetel extra zou krijgen: De op de partij uitgebrachte stemmen worden gedeeld door het aantal volle zetels plus 1.
- De uitkomsten van deze berekening zijn gemiddelden per zetel; zij worden naar grootte gerangschikt.
- De eerste restzetel gaat naar de partij met het grootste gemiddelde per zetel. Voor deze partij wordt opnieuw berekend wat het gemiddelde nu is, uitgaande van het aantal volle zetels, de toegewezen restzetel en weer één extra zetel.
- Als er nog een restzetel te verdelen is, wordt deze toegewezen aan de partij met nu het grootste gemiddelde.
- Het centraal stembureau herhaalt de procedure totdat alle restzetels verdeeld zijn.

Alleen partijen die ten minste de kiesdeler hebben behaald, komen bij de restzetelverdeling in aanmerking. Als meerdere partijen gelijke gemiddelden hebben en er niet voldoende restzetels zijn voor toekenning ervan aan die partijen, wordt geloot welke partij de restzetel krijgt.

Lijst	Aantal stemmen	÷ Kiesdeler	Volle zetels
1 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
2 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
3 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
4 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
5 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
6 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
7 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
8 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
9 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
10 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
11 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
12 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
13 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
14 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
15 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
16 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
17 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
18 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
19 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
20 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
21 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
22 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
23 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
24 <lijstnaam>		÷ <kiesdeler> =	
<b>Totaal</b>	<totaal stemmen>		<totaal volle zetels>

<alleen opnemen als er een loting heeft plaatsgevonden op grond van artikel P 7 en/of als artikel P 9 en/of P 10 is toegepast>

- I. De lijsten <namen van de lijsten> hebben gelijke gemiddelden, maar er zijn niet voldoende restzetels voor toekenning ervan aan die partijen. Er is daarom geloot welke partij de restzetel krijgt.
- II. <Naam lijst> heeft meer dan de helft van de stemmen behaald en heeft daardoor een volstrekte meerderheid. Omdat de lijst op basis van de zetelverdeling niet meer dan de helft van de zetels heeft gekregen, heeft de lijst via de restzetelverdeling een extra (rest)zetel gekregen.

- III. <Naam lijst> heeft niet voldoende kandidaten beschikbaar om de haar toegewezen zetels te bezetten. De 'overtollige' zetels gaan over op andere partijen door toepassing van het systeem van de grootste gemiddelden.

### 2.7.2 Verdeling van de restzetels <variant grootste overschot (minder dan 19 zetels)>

- Het centraal berekent hoeveel stemmen elke partij overhoudt na toekenning van de volle zetels. Dat is het 'overschot' aan stemmen voor die partij.
- Het centraal stembureau verdeelt de restzetels, in volgorde van de grootste overschotten. Elke partij kan maar één restzetel krijgen. Alleen partijen die ten minste 75% van de kiesdeler hebben behaald kunnen een restzetel krijgen.
- Als er daarna nog restzetels over zijn, verdeelt het centraal stembureau die volgens het systeem van de grootste gemiddelden. Ook bij deze verdeling mag iedere partij maar één restzetel krijgen
- Als partijen precies evenveel stemmen behalen en er niet voldoende restzetels zijn voor die partijen, dan wordt geloot welke partij de restzetel krijgt.

Lijst	Aantal volle zetels	Overschot	Aantal restzetels
1 <lijstnaam>			
2 <lijstnaam>			
3 <lijstnaam>			
4 <lijstnaam>			
5 <lijstnaam>			
6 <lijstnaam>			
7 <lijstnaam>			
8 <lijstnaam>			
9 <lijstnaam>			
10 <lijstnaam>			
11 <lijstnaam>			
12 <lijstnaam>			
13 <lijstnaam>			
14 <lijstnaam>			
15 <lijstnaam>			
16 <lijstnaam>			
17 <lijstnaam>			
18 <lijstnaam>			
19 <lijstnaam>			
20 <lijstnaam>			
21 <lijstnaam>			
22 <lijstnaam>			
23 <lijstnaam>			
24 <lijstnaam>			

<alleen opnemen als er een loting heeft plaatsgevonden op grond van artikel P 7 en/of als artikel P 9 en/of P 10 is toegepast>

I. De lijsten <namen van de lijsten> hebben gelijke gemiddelden, maar er zijn niet voldoende restzetels voor toekenning ervan aan die partijen. Er is daarom geloot welke partij de restzetel krijgt.

II. <Naam lijst> heeft meer dan de helft van de stemmen behaald en heeft daardoor een volstreekte meerderheid. Omdat de lijst op basis van de zetelverdeling niet meer dan de helft van de zetels heeft gekregen, heeft de lijst via de restzetelverdeling een extra (rest)zetel gekregen.

III. <Naam lijst> heeft niet voldoende kandidaten beschikbaar om de haar toegewezen zetels te bezetten. De 'overtollige' zetels gaan over op andere partijen door toepassing van het systeem van de grootste gemiddelden.

### 2.7.3 Verdeling van de restzetels <alleen als bij grootste overschot nog restzetels over zijn>

De resterende restzetels zijn verdeeld via het systeem van de grootste gemiddelden. De partij die na toewijzing van een restzetel het hoogste gemiddeld aantal stemmen per zetel zou hebben, krijgt een restzetel. Ook bij deze verdeling mag iedere partij maar één restzetel krijgen.

Lijst	Reeds toegewezen zetels	Gemiddeld aantal stemmen per zetel bij toewijzing restzetel	Toegekende restzetels
1 <lijstnaam>			
2 <lijstnaam>			
3 <lijstnaam>			
4 <lijstnaam>			
5 <lijstnaam>			
6 <lijstnaam>			
7 <lijstnaam>			
8 <lijstnaam>			
9 <lijstnaam>			
10 <lijstnaam>			
11 <lijstnaam>			
12 <lijstnaam>			
13 <lijstnaam>			
14 <lijstnaam>			
15 <lijstnaam>			
16 <lijstnaam>			
17 <lijstnaam>			
18 <lijstnaam>			
19 <lijstnaam>			
20 <lijstnaam>			
21 <lijstnaam>			
22 <lijstnaam>			
23 <lijstnaam>			
24 <lijstnaam>			

## 2.8 Verdeling van de zetels

De aan de lijsten toegewezen volle zetels en restzetels zijn bij elkaar opgeteld. De verdeling van alle zetels ziet er als volgt uit:

Lijst	Toegewezen zetels
<lijstnaam>	<hoogste>
<lijstnaam>	
<lijstnaam>	
<lijstnaam>	
<lijstnaam>	
<lijstnaam>	
<lijstnaam>	
<lijstnaam>	
<lijstnaam>	
<lijstnaam>	
<lijstnaam>	
<lijstnaam>	<laagste>
<lijstnaam>	0
<lijstnaam>	...
<lijstnaam>	...
<lijstnaam>	...
<lijstnaam>	...
<lijstnaam>	...
<lijstnaam>	...
<lijstnaam>	...
<lijstnaam>	...
<lijstnaam>	...
<lijstnaam>	...
<lijstnaam>	...
<lijstnaam>	0

## 2.9 Toewijzing van zetels aan kandidaten

### Lijst <nummer> <lijstnaam>

Aantal zetels: 16

#### Met voorkeursstemmen gekozen kandidaten

Het overzicht met de stemmen per kandidaat is te vinden in bijlage 1 bij dit proces-verbaal. Deze kandidaten hebben als gevolg van het aantal voorkeursstemmen direct een zetel gekregen.

<variant 19 of meer zetels> Deze kandidaten hebben meer dan 25% van de kiesdeler gehaald.

<variant minder dan 19 zetels> Deze kandidaten hebben meer dan 50% van de kiesdeler gehaald.

Zetel	Naam	Woonplaats	Aantal stemmen
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			

#### Kandidaten die gekozen zijn vanwege hun positie op de lijst

Deze kandidaten hebben zelfstandig niet voldoende stemmen gehaald voor een zetel, maar hebben een zetel toegewezen vanwege hun positie op de lijst.

Zetel	Naam	Woonplaats	Positie op lijst
10			4
11			6
12			14
13			
14			
15			
16			



**Rangschikking van kandidaten voor opvolging**

De volgende kandidaten hebben geen zetel toegewezen gekregen. Als een zetel vrijkomt wordt deze via de onderstaande volgorde aan opvolgers toegewezen.

Rang	Naam	Woonplaats	Positie op lijst
1			4
2			6
3			14
4			
5			
6			
7			



## 2.11 Hertelling <optioneel>

<Neem dit onderdeel alleen op als het centraal stembureau heeft besloten tot een hertelling. Neem de onderdelen 2.3 (Uitgebrachte stemmen) tot en met 2.9 (Toewijzing van zetels aan kandidaten) en bijlage 1 (Stemmen per kandidaat) hieronder over.>

Het centraal stembureau heeft besloten tot een hertelling van (een deel van) de stemmen, omdat er een ernstig vermoeden bestaat dat bij de stemopneming zodanige fouten zijn gemaakt dat die van invloed kunnen zijn op de zetelverdeling. Het gemeentelijk stembureau heeft de hertelling uitgevoerd onder mandaat en machtiging van het centraal stembureau.

### 2.11.1 Wat is er herteld?

In opdracht van het centraal stembureau heeft hertelling plaatsgevonden bij de volgende stembureaus:

- <opsomming>

De uitkomsten van de hertelling zijn als volgt:

### 2.11.2 Resultaten hertelling

- [Tabel met verschillen met oorspronkelijke telling](#)

### 2.11.3 Heeft de hertelling geleid tot een aangepaste zetelverdeling?

- Nee
- Ja → [Zie bijgevoegde nieuwe zetelverdeling](#)

<Indien ja invoegen: hertelde versies van tabel 3.1 t/m 3.6>

| Deze pagina is expres leeg

Zo komt het handtekeningen-blad altijd op een losse pagina, ook als het verslag dubbelzijdig is geprint.

## Deel 3 – Ondertekening

| Datum

Datum en tijd

Plaats:

| Voorzitter van het centraal stembureau:

Naam:

Handtekening:

| Plaatsvervangend voorzitter van het centraal stembureau:

Naam:

Handtekening:

| De andere leden van het centraal stembureau:

Naam:

Handtekening:

Naam:

Handtekening:

Naam:

Handtekening:

Naam:

Handtekening:

Naam:

Handtekening:

## Bijlage 1

# Stemmen per lijst en per kandidaat

---

**Lijst <nummer> <lijstnaam>**

Kandidaat	Stemmen			
<naam kandidaat>	1			
<naam kandidaat>	2			
<naam kandidaat>	3			
<naam kandidaat>	4			
<naam kandidaat>	5			
<naam kandidaat>	6			
<naam kandidaat>	7			
<naam kandidaat>	8			
<naam kandidaat>	9			
<naam kandidaat>	10			
<naam kandidaat>	11			
<naam kandidaat>	12			
<naam kandidaat>	13			
<naam kandidaat>	14			
<naam kandidaat>	15			
<naam kandidaat>	16			
<naam kandidaat>	17			
<naam kandidaat>	18			
<naam kandidaat>	19			
<naam kandidaat>	20			
<naam kandidaat>	21			
<naam kandidaat>	22			
<naam kandidaat>	23			
<naam kandidaat>	24			
<naam kandidaat>	25			
Subtotaal kolom 1				

Kandidaat	Stemmen			
<naam kandidaat>	26			
<naam kandidaat>	27			
<naam kandidaat>	28			
<naam kandidaat>	29			
<naam kandidaat>	30			
<naam kandidaat>	31			
<naam kandidaat>	32			
<naam kandidaat>	33			
<naam kandidaat>	34			
<naam kandidaat>	35			
<naam kandidaat>	36			
<naam kandidaat>	37			
<naam kandidaat>	38			
<naam kandidaat>	39			
<naam kandidaat>	40			
<naam kandidaat>	41			
<naam kandidaat>	42			
<naam kandidaat>	43			
<naam kandidaat>	44			
<naam kandidaat>	45			
<naam kandidaat>	46			
<naam kandidaat>	47			
<naam kandidaat>	48			
<naam kandidaat>	49			
<naam kandidaat>	50			
Subtotaal kolom 2				

→ De lijst gaat verder op de volgende pagina

## Vervolg lijst <nummer> <lijstnaam>

Kandidaat	Stemmen			
<naam kandidaat>	51			
<naam kandidaat>	52			
<naam kandidaat>	53			
<naam kandidaat>	54			
<naam kandidaat>	55			
<naam kandidaat>	56			
<naam kandidaat>	57			
<naam kandidaat>	58			
<naam kandidaat>	59			
<naam kandidaat>	60			
<naam kandidaat>	61			
<naam kandidaat>	62			
<naam kandidaat>	63			
<naam kandidaat>	64			
<naam kandidaat>	65			
Subtotaal kolom 3				

Kandidaat	Stemmen			
<naam kandidaat>	66			
<naam kandidaat>	67			
<naam kandidaat>	68			
<naam kandidaat>	69			
<naam kandidaat>	70			
<naam kandidaat>	71			
<naam kandidaat>	72			
<naam kandidaat>	73			
<naam kandidaat>	74			
<naam kandidaat>	75			
<naam kandidaat>	76			
<naam kandidaat>	77			
<naam kandidaat>	78			
<naam kandidaat>	79			
<naam kandidaat>	80			
Subtotaal kolom 4				

Totaal lijst (kolom 1 + 2 + 3 + 4)



## Bijlage 2

# Meldingen van belangstellenden

---

## Bijlage 2 Meldingen van belangstellenden

---

Voorafgaand aan de zitting hebben belangstellenden de volgende meldingen bij het centraal stembureau gedaan van mogelijke fouten in de processen-verbaal van de volgende stembureaus. Het centraal stembureau heeft deze meldingen onderzocht. Zo nodig is aan het betreffende gemeentelijke stembureau gevraagd de melding nader te onderzoeken.

Melding	Besluit centraal stembureau	Uitkomst zitting gemeentelijk stembureau

## 2.11 Hertelling <optioneel>

## Bijlage 3

# Verslag controlewerkzaamheden

---

# Verslag controlewerkzaamheden

---

## B3 – 1 Telverschillen

Het centraal stembureau heeft in het proces-verbaal van een of meer stembureaus, briefstembureaus of gemeentelijk stembureaus een onverklaard verschil aangetroffen tussen het aantal toegelaten kiezers en het aantal getelde stembiljetten. En geconstateerd dat die stembureaus nog geen volledige of gedeeltelijke hertelling hebben uitgevoerd.

Onderstaande gemeentelijk stembureaus hebben opdracht gekregen om de geconstateerde verschillen alsnog te onderzoeken. Als zo'n onderzoek heeft geleid tot een nieuw resultaat, is dat door het centraal stembureau meegenomen bij het vaststellen van de verkiezingsuitslag.

Kieskring en hoofdstembureau	Gemeente en stembureaus	Corrigendum?	Bijzonderheden
1 Groningen	Het Hogeland 10, 23, 45 en 67	Ja	Uitleg bijzonderheden mbt telverschil

## B3 – 2 Mogelijke fouten

Het centraal stembureau heeft vanwege zijn eigen controlewerkzaamheden of vanwege een melding van een of meer belangstellenden, het vermoeden dat een stembureau, gemeentelijk stembureau of briefstembureau een of meer fouten heeft gemaakt bij het opmaken van zijn proces-verbaal.

Onderstaande gemeentelijk stembureaus hebben opdracht gekregen om de resultaten te onderzoeken. Als zo'n onderzoek heeft geleid tot een nieuw resultaat, is dat door het centraal stembureau meegenomen bij het vaststellen van de verkiezingsuitslag.

Kieskring en hoofdstembureau	Gemeente en stembureaus	Aanleiding	Corrigendum?
1 Groningen	Het Hogeland 10, 23, 45 en 67	Uitleg aanleiding vermoeden mogelijke fout	Ja

## Bijlage 4

Bezwaren van belangstellenden tijdens de zitting van  
het centraal bureau van <datum>

---

# Bezwaren van belangstellenden

---

Tijdens de openbare zitting van het centraal stembureau op <datum> zijn door belangstellenden aanwezig bij de zitting mondeling bezwaren ingebracht. De bezwaren worden hieronder samengevat vermeld samen met de reactie daarop van het centraal stembureau. De bezwaren worden hieronder in volgorde van indiening tijdens de zitting opgesomd.



## Bijlage 5

# Bijzonderheden

---

# Bijzonderheden

---

In deze bijlage vermeldt het centraal stembureau opmerkelijke zaken.  
Bijvoorbeeld als het centraal stembureau bij zijn werkzaamheden zaken heeft  
geconstateerd die niet tot een terugverwijzing hebben geleid maar wel zijn  
onderzocht.